

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE FUNCȚIONĂRII MEGAREGULATORULUI CA INSTITUȚIE UNICĂ DE SUPRAVEGHERE PE PIAȚA FINANCIARĂ

Ilinca GOROBETȚ, conf. univ., dr., ASEM
e-mail: il_gorobetz@yahoo.com

JEL: G23, G28, G18, K22.

Premise pentru crearea unui organ unic de supraveghere (supraveghere integrată) pe piața financiară constituie îmbinarea amalgamului de operațiuni și servicii financiare prestate de instituțiile financiare, conturându-se evidente tendințe de universalizare, precum și apariția conglomeratelor financiare. Cu alte cuvinte, necesitatea apariției Megaregulatorului se impune prin creșterea, tot mai evidentă, a ofertei de produse și servicii similare oferite de instituții financiare distincte. Aici apare problema complexității și dificultății supravegherii pieței financiare de către organe specializate separate.

Există mai multe forme de funcționare a Megaregulatorului. Din cele 126 de țări-membre cu drepturi depline în IOSCO (*International Organization of Securities Commissions*), doar în 50 de țări funcționează Megaregulatorul. În 33 de țări-membre, Megaregulatorul nu este Bancă Centrală, în 13 țări-membre, funcția de Megaregulator o execută Banca Centrală, în 4 țări – funcționează modelul twin peaks. Dacă e să analizăm țările din punct de vedere al gradului de dezvoltare al pieței financiare, în primele 25 de poziții, doar în 8 țări supravegherea pieței financiare se realizează de către Megaregulator, și doar într-o singură țară – Singapore – Megaregulatorul este Banca Centrală. Din motiv ce numărul țărilor care au acceptat supravegherea integrată nu este atât de mare, se impune evidențierea avantajelor și dezavantajelor care le implică acest sistem, pentru a determina țările a căror piață financiară ar putea fi compatibile pentru implementare.

În continuare precăutam *avantajele* Megaregulatorului pe piața financiară. Printre cele mai concludente putem menționa:

- 1) sistemul integrat permite intervenția promptă la schimbările ce intervin pe piața financiară;
- 2) apare posibilitatea unificării cerințelor față de entități ceea ce crează condiții echidistante tuturor instituțiilor financiare și, ca rezultat, scade numărul litigiilor interinstituționale;

3) concentrarea informației și atribuțiilor în cadrul unui organ permite o analiză per ansamblu și impulsivitatea sectoarelor subdezvoltate;

4) reducerea cheltuielilor de legătură de personalul implicat în activitatea de supraveghere, fiind faptul că funcționează un singur organ și nu câteva – în cazul supravegherii sectoriale;

5) posibilitatea supravegherii conglomeratelor financiare.

Practica internațională evidențiază următoarele *dezavantaje* în funcționarea Megaregulatorului:

1) ineficiența acestui organ în perioadele de criză;

2) există sectoare care vor fi „subsupravegheate” și imposibilitatea asigurării stabilității financiare tuturor instituțiilor supravegheate;

3) supravegherea integrată monopolizează și crează situații birocratice comparativ cu supravegherea sectorială;

4) disponibilizarea unor angajați datorită comasării instituțiilor de supraveghere și introducerii tehnologiilor informaționale;

5) conflictul de interese ce poate apărea între instituțiile financiare supravegheate și interesele „consumatorilor” pieței financiare.

Cele mai dezvoltate piețe financiare naționale – SUA și China nu au la bază sistemul de supraveghere integrat și s-au descurcat cu succes în depășirea crizei financiare din anii 2008-2009. Tranziția la sistemul de supraveghere integrat este un proces complex, care poate dura și peste 12 ani.

Bibliografie:

1. MEDVEDEV, O. Преимущества и недостатки создания мегарегулятора на финансовом рынке России. В: *Вектор науки ТГУ*, 2013, № 3, сс. 353-356 [online] Disponibil: <http://cyberleninka.ru/article/n/preimuschestva-i-nedostatki-sozdaniya-megaregulyatora-na-finansovom-rynke-rossii>.

2. Membrii IOSCO [online] Disponibil: https://www.iosco.org/about/?subsection=becoming_a_member